

דיוני התקציב עולים שלב, וסמוטריץ' מסמן את שש הרפורמות העיקריות שלו

באוצר עובדים על סגירות אחרונות לטיטות התקציב, ובתחילת השבוע הציג שר האוצר את עיקרי התוכניות • על הפרק: הגדלת היצע הדיור, קידום התחרות בשוק המזון והפחתת העומסים במגזר הציבורי • סמוטריץ' אף שלח מסר לשווקים הפיננסים: "התקציב מקצועי ואחראי"

[אורן דורי](#) 06:02 **גלובס**

לילה לבן צפוי לשרי הממשלה ובכירי האוצר ביום חמישי בשבוע הבא. הם יתכנסו לאשר את תקציב המדינה לשנים 2023-2024, בדיון ארוך שמסורתית גולש לשעות הקטנות.

עד אז, באוצר עובדים על סגירות אחרונות לטיטות התקציב וחוק ההסדרים שבצידו. בתחילת השבוע הציגו סמוטריץ' ואנשיו את תוכניות התקציב ליועמ"שית ולאחר מכן לראש הממשלה. קופת האוצר לא תידרש להקצות סכומים משמעותיים למימוש רוב התוכניות, אותן חילק שר האוצר לשישה תחומים שונים.

שוק הדיור: תמרוץ השלטון המקומי

הפיתרון המרכזי שסימן סמוטריץ' לבעיית מחירי הדיור הוא הגדלת ההיצע בצד הרשויות המקומיות. את זה הוא מתכוון להשיג דרך "תמרוץ השלטון המקומי לתעדף פרויקטים".

מדובר קודם כל בתמרוץ שלילי של רשויות לקדם בנייה לעסקים. הארנונה שמשלמים העסקים רווחית הרבה יותר עבור העיריות בהשוואה לארנונה של תושבים. פרויקטים למגורים, אליהם נלוות הוצאות לתשתיות וחינוך, נחשבים "הפסדיים" במונחי ראשי הערים. חוק ההסדרים מציע לגבות מהעיריות כספים על כל גידול בארנונה העסקית, שיופרשו לקרן מיוחדת.

לצד המקל, מציע האוצר גם גזר. כספי הארנונה העסקית שייצטברו בקרן ישמשו למענקים ליישובים השונים, בגין כל יחידת מגורים חדשה שתאושר.

חוק תשתיות לאומיות: יאיץ ביצוע פרויקטים

אחד מחסמי הצמיחה בישראל הוא הסחבת בהקמת תשתיות. מיזמים חשופים תקועים כבר שנים ארוכות - החל מהקמת המטרו, דרך פרויקטים לייצור חשמל וכלה בהכשרת שדה תעופה בינלאומי חדש.

פעמים רבות, העיכובים נגרמים בשל חוסר תיאום בין הגורמים השונים מטעם המדינה ואת זה מבקש להסדיר חוק תשתיות לאומיות. לכן דרש סמוטריץ' להחזיר את התוכנית הזנוחה של הממשלה הקודמת. לדבריו, החוק "יאפשר להאיץ את ביצוע פרויקטי התשתית ולקצר בחצי את זמן הקמתם".



אירועים בולטים בתהליך אישור תקציב המדינה

29/12/22

השבועת הממשלה החדשה
וחידוש דיוני התקציב

13/2/23

הצגת טיוטת התקציב
החדשה לראש הממשלה

23/2/23

העברת התקציב
לאישור הממשלה

23/3/23

הנחת הצעת חוק
התקציב לקריאה
ראשונה והכנה בכנסת

29/5/23

אישור סופי של
התקציב בקריאה שנייה
ושלישית בכנסת

החוק יאפשר לקבוע רשימה מצומצמת של פרויקטים שיזכו לתעדוף גבוה בהליכי התכנון, ונהלים לטיפול בחסמים שמקשים על קבלני הביצוע והחברות הממשלתיות.

סמוטריץ' אף ביקש לרכז לידייו את סמכויות התכנון, שפוזרו בשנים האחרונות בידי משרדים שונים. הוא מינה לתפקיד מנכ"ל האוצר את שלומי הייזלר, ששימש כיו"ר מטה התכנון אצל איילת שקד במשרד הפנים. לא מן הנמנע שסמוטריץ' עוד יבקש להקים מחדש את מטה התכנון במשרד האוצר.

יוקר המחיה: קידום התחרות

סמוטריץ' בישר שיקדם "צעדים משמעותיים לקידום התחרות והפחתת הריכוזיות - בשוק המזון והחקלאות, בבנקאות, בביטוח ובשוק הרכב".

אחת מרפורמות הדגל ברשימה היא התוכנית להגבלת כוחם של יבואני המזון. באוצר סבורים שהתוכניות להורדת מחירי המזון לצרכן צריכות להתמקד במקטע הייבוא.

הצעד העיקרי שמוצע הוא איסור על יבואנים להתקשר ביותר מהסכם אחד עם יצרן גדול, והם יאלצו לוותר על זיכיונות ייבוא אחרים. התוכנית עוד תעורר התנגדות מצד העסקים.

באשר לחקלאות, סמוטריץ' מבקש להחזיר את הרפורמה בפירות וירקות שניסה להוביל אביגדור ליברמן ונבלם בהתנגדות שותפיו הקואליציוניים. אז, התנגדו החקלאים לפתיחה מלאה של הייבוא מחו"ל באמצעות הורדת המכסים וביטול המכסות - והסיבוב השני במאבק כבר בפתח.

בתחום הבנקאות, ימנה סמוטריץ' ועדה "לקידום התחרות במערכת הפיננסית", שתבחן כיצד להסיר חסמים בפני כניסת שחקנים חדשים. בתוך כך, סמוטריץ' בחר לאמץ את המלצת מנכ"ל האוצר הקודם, רם בלינקוב, להוצאת הפיקוח על חברות כרטיסי האשראי מידי בנק ישראל.

הפחתת הבירוקרטיה: נסיר רגולציה עודפת"

בפרק זה פונה סמוטריץ' בעיקר אל המגזר העסקי. "נסיר רגולציה עודפת על יבואני מזון ונתאים אותה לסטנדרט האירופי, נחתוך את הבירוקרטיה למאות אלפי עסקים זעירים בתשלום המס, ונקל את מנגנון הרישוי של מפעלים בתעשייה", אמר סמוטריץ'. למה בדיוק הוא מתכוון?

בתחום המזון, לצד התוכנית המפורטת לעיל להגבלת היבואנים, האוצר מבקשים זה תקופה ארוכה להקל על יבואנים קטנים להיכנס לשוק.

אחרי שבממשלה הקודמת נקבע מסלול מהיר לייבוא תמרוקים ומוצרים שונים על סמך הצהרה לעמידה בתקנים בינלאומיים מוכרים, וללא צורך בבדיקות של מכון התקנים הישראלי, נעשה ניסיון להעביר חקיקה דומה גם בתחום מוצרי המזון המיובאים. אז משרד הבריאות סירב להסיר מעצמו סמכויות בפיקוח על מוצרי המזון. כעת מתכוון סמוטריץ' להמשיך את כוונת הממשלה הקודמת.

תוכנית אחרת של סמוטריץ' מופנית לעוסקים פטורים, עם מחזור הכנסות שנתי של עד כ- 107,700 שקל. לפי ההצעה, הם לא יהיו מחויבים בדיווח על הוצאות מוכרות לצורכי מס ולמעשה לא יצטרכו יותר לשמור קבלות. לפי המתווה החדש, תיקבע הכרה אוטומטית לצורכי מס של 20% מההכנסה השנתית, והיתר ימוסה.

ייעול המגזר הציבורי: הפחתת עומסים"

הזירה המרכזית לרפורמות במגזר הציבורי נמצאת בחדרי המו"מ של האוצר וההסתדרות, אבל גם בחוק ההסדרים קיימת התייחסות. הצעד הראשון שמנה סמוטריץ' הוא "הפחתת העומסים במערכת הבריאות, באמצעות ייעול תהליך הוצאת ימי מחלה וקבלת מרשמים".

עוד פירט סמוטריץ' ש"נביא צעדים לייעול כוח האדם והתקציב במערכת הביטחון". סוגיה זאת מעסיקה את האוצר בכל דיוני תקציב לאורך השנים. במערכת הביטחון דורשים תוספות תקציביות גבוהות ומנגד באוצר מצפים מזה"ל לרסן את הוצאות השכר, ומוחים על אי־העמידה של הצבא ביעדים שנקבעו לצמצום קצבת הפנסיה הממוצעת של פורשי צה"ל.

הגבלת מזומן: מזין את הפשיעה

בשנה שעברה ניסה האוצר להעביר תוכנית למיגור הכלכלה השחורה, בדגש על ארגוני הפשיעה במגזר הערבי. ההצעה נכנסה לטיוטת חוק ההסדרים ונגנזה בשל הבחירות. כעת יוצאת מהמגירה התוכנית להגבלת החזקת מזומן בסכומים גבוהים - "שהוא הגורם המרכזי המזין את ארגוני הפשיעה", לדברי סמוטריץ'.

באוגוסט האחרון כבר נכנסו לתוקף ההגבלות לתשלום במזומן (עד 6,000 שקל בתשלום לעסק ועד 15,000 שקל בין אנשים פרטיים). כעת, תיקבע בנוסף תקרה של 200,000 שקל להחזקת מזומן בבית או בעסק, עם חריגות קלות לעסקים גדולים.

לאחר שסיים לעבור על הרפורמות, הוסיף סמוטריץ' אמירה לשותפיו ולשווקים הפיננסיים וסוכנויות דירוג האשראי. "נידרש לוודא שציפיות השרים ריאליות ולהבין שיידרשו פשרות לאור צרכי השעה.

"ריסון ההוצאה משדר לציבור, לחברות הדירוג ולמשקיעים שהתקציב מקצועי ואחראי". לאחר אישור התקציב בממשלה, תונח הצעת חוק התקציב בשולחן הכנסת, בתהליך שאמור להסתיים בסוף מאי.